

MANIFEST 25N 2023 Comissió Dones i Ciència

Cap a l'eradicació de la violència contra les dones a les universitats, tant en el món físic com en el virtual

Avui, Dia Internacional per a l'eradicació de la Violència vers les dones, seguim reivindicant el dret de les dones a eliminar aquesta violència en tots els espais i àmbits de la seva vida, públics i privats. Les universitats i els centres de recerca, com a generadors i transmissors de coneixement i valors, i on treballen, investiguen i estudien les dones, han d'esdevenir institucions referents en la prevenció i l'eradicació de la violència masclista.

En termes legals, les lleis recentment aprovades tant a nivell estatal com català, evidencien clarament una aposta cap a la construcció d'unes institucions universitàries i de recerca lliures de violències contra les dones. Concretament, a nivell estatal ha entrat en vigor la Llei Orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual, que amplia la responsabilitat institucional en l'àmbit universitari i obliga a tenir formacions específiques en aquest àmbit. També juntament amb la Llei Orgànica, 2/2023, de 22 de març, del Sistema Universitari, obliga a tenir un protocol per prevenir i actuar en contra de l'assetjament sexual, i també de disposar de mecanismes de protecció i suport a les víctimes. Igualment, la Llei 9/2022, del 21 de desembre, de la ciència, fa un encàrrec als agents del sistema de recerca a incloure en llurs codis ètics l'obligació d'actuar en contra de l'assetjament sexual. D'altra banda, ha entrat en vigor la Llei 3/2022, de 24 de febrer, de convivència universitària, que tipifica l'assetjament i la violència sexual com a faltes molt greus

Tot i aquests esforços, el món universitari i de recerca no s'escapa de la dinàmica estructural patriarcal ni de violències masclistes que se'n deriven. Ho demostra el creixent nombre de denúncies per assetjament sexual i altres tipus de violència masclista a les universitats. En aquest sentit, en el marc de la Comissió Dones i Ciència del CIC s'està treballant de manera coordinada a fi de millorar l'eficiència dels protocols contra l'assetjament sexual en totes les universitats catalanes. Enguany ens hem dotat d'un protocol-guia amb la intenció d'oferir un marc de referència per als protocols d'assetjament de totes les universitats catalanes.

També des de les unitats d'igualtat de les universitats catalanes s'han desenvolupat projectes per a la sensibilització i formació per l'eradicació de la violència contra les dones, amb els fons del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere. El Consell Interuniversitari de Catalunya ha posat en marxa els ajuts INDOVIG (Innovació Docent en Violència de Gènere), mentre el Departament d'Igualtat i Feminismes ha iniciat una línia d'ajuts per a projectes de recerca en l'àmbit de la igualtat de gènere i els feminismes.

Però no són suficients els ajuts, les lleis i els protocols sense un canvi social i cultural. Ens continua preocupant l'augment del ciberassetjament i les violències digitals cap a les dones. Aquest és un tema clau i un factor de risc, no només per l'impacte psicològic que puguin tenir en les víctimes, sinó també per l'augment de la violència física, especialment en les generacions més joves, i per tant també al món universitari. Diversos estudis confirmen que els joves són més propers a ser víctimes online i especialment les dones¹, i que els joves que són víctimes en el món virtual són, o poden ser, víctimes en el món físic i viceversa.

¹ Segons l'estudi: "Dones joves i assetjament a les xarxes socials" 2022 de l'Instituto de la Mujer, el 80% de les dones ha patit assetjament a les xarxes socials

https://www.inmujeres.gob.es/areasTematicas/AreaEstudiosInvestigacion/docs/Estudios/Mujeres_jovenes_y_acoso_en_redes_sociales.pdf

L'informe "Violència digital de gènere: una realitat invisible", de l'Observatori Nacional de Tecnologia i Societat (ONTSI), recull que el 18,4% de les dones declara haver patit assetjament sexual a Internet, i més d'un 25% de les dones d'entre 16 i 25 anys ha rebut insinuacions considerades no apropiades a través de les xarxes https://www.ontsi.es/sites/ontsi/files/2022-07/violenciadigitalgenero_unarealidadinvisible_2022.pdf

Davant de tots aquests reptes, les universitats, els centres de recerca i les agències d'avaluació i acreditació de Catalunya tenim una responsabilitat social que requereix un compromís feminista urgent de transformació integral. Perquè la lluita contra les violències masclistes no només beneficia les dones, sinó a tothom.